

ВСЕОСЯЖНИЙ РОЗВИТОК ЯК НОВА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

INCLUSIVE DEVELOPMENT AS A NEW MODEL OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

У статті сформульовано особливості та взаємозалежність понять «економічний розвиток» та «економічне зростання» при побудові нової моделі економічного розвитку національної економіки. Систематизовано економічні теорії і концепції формування моделі економічного розвитку. Автором згруповано типи моделей економічного розвитку національної економіки країни за ознаками. Визначено сучасний соціально-економічний стан розвитку національної економіки України. Узагальнено концептуальні підходи моделей економічного розвитку адаптованих та закладених в основу програм і стратегій соціально-економічного розвитку України. Визначено зміст всеосяжного розвитку як нової моделі економічного розвитку національної економіки. Запропоновано теоретичну модель всеосяжного розвитку для національної економіки України на основі її імперативів, факторів, ресурсів і джерел.

Ключові слова: економічний розвиток, економічне зростання, всеосяжний розвиток, модель економічного розвитку, національна економіка, прискорене економічне зростання, структурно-інноваційне економічне зростання, конкурентоспроможна економіка, сталий розвиток.

В статье сформулированы особенности и взаимозависимость понятий «экономическое развитие» и «экономический рост» при построении новой модели экономического развития национальной экономики. Систематизированы экономические теории и концепции формирования модели экономического развития. Автором по признакам сгруппированы типы моделей экономического развития национальной экономики страны. Определено современное социально-экономическое состояние развития национальной экономики Украины. Обозначены концептуальные подходы моделей экономического развития адаптированных и заложенных в основу программ и стратегий социально-эконо-

мического развития Украины. Определено содержание всеобъемлющего развития как новой модели экономического развития национальной экономики. Предложена теоретическая модель комплексного развития для национальной экономики Украины на основе ее императивов, факторов, ресурсов и источников.

Ключевые слова: экономическое развитие, экономический рост, всеобъемлющее развитие, модель экономического развития, национальная экономика, ускоренный экономический рост, структурно-инновационный экономический рост, конкурентоспособная экономика, устойчивое развитие.

The article says the features and interdependence of "economic development" and "economic growth" to form a new model of economic development of the national economy. The economic theories and conceptions for the model of economic development in the second half of the XXth century and the XXIst century are systematized. Their conditions of formation and conditions of occurrence are analyzed. On the basis of economic growth and structural (qualitative) transformations the author groups the types of models of economic development of the national economy of the country by feature. The current socio-economic development of the national economy of Ukraine is determined. The conceptual approaches of models of economic development adapted and laid-out in the basis of programs and strategies of social and economic development of Ukraine are generalized. According to this meaning of inclusive development the author offers the theoretical model of inclusive development for the national economy of Ukraine based on its imperatives, factors, resources and sources.

Key words: economic development, economic growth, inclusive development, model of economic development, national economy, accelerated economic growth, structural and innovative economic growth, competitive economy, sustainable development.

УДК 338.24.01

Рудь Ю.Л.

старший викладач

Класичний приватний університет

Постановка проблеми. Економічний розвиток національної економіки як динамічної складної соціально-економічної системи, що саморозвивається є незворотнім та спрямованим на якісні й кількісні зміни національної економіки. При цьому, економічний розвиток є суперечливим і нелінійним процесом, який включає періоди зростання і спаду національної економіки тощо. Сьогодні економічний розвиток досліджують як суспільне явище. А формування моделі економічного розвитку національної економіки, яка стає основою стратегії економічного розвитку держави, має спиратися на освоєнні досліджень економічних шкіл та підходів еволюцій і розробки моделей економічного розвитку.

Питання вибору, функціонування і трансформації економічної моделі розвитку є важливими для всіх без винятку держав та суспільств. Проте для України в нинішніх геополітичних та економічних умовах ця проблематика набуває надзвичайної актуальності. Глобалізація економічних процесів, зовнішня агресія та воєнне протистояння на Сході країни, поглиблення кризових явищ у різних сферах життєдіяльності потребують підвищеної уваги науковців і практиків до процесів формування та розвитку національної економічної моделі [11]. Це дасть можливість сформулювати зміст та особливості нової моделі економічного розвитку України відповідно до сучасного соціально-економічного

стану її економіки та векторам соціально-економічного розвитку Європейського союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання економічного розвитку та зростання національної економіки, зокрема вироблення оптимальної моделі економічного зростання і розвитку для країни були об'єктами досліджень багатьох українських і зарубіжних вчених, науковців і практиків, зокрема: Л. Безчасного, А. Гальчинського, В. Гейця, З. Герасимчука, С. Єрохіна, М. Єрмошенка, І. Крючкова, С. Кузнеца, А. Льюїса, С. Мочерного, В. Росту, Д. Сакса, В. Томаса, Л. Федулової, А. Чухно, Й. Шумпетера та інші. В епоху глобальних змін залишається актуальним вироблення нового стратегічного бачення перспектив і моделі розвитку України на основі узагальнення теорії та практики соціально-економічного розвитку національної економіки.

Модель економічного розвитку України повинна враховувати сучасні світові досягнення, орієнтуватися на суспільні цінності третього тисячоліття з його жорсткими детермінантами. Новий етап розвитку України складний і масштабний, пов'язаний із глибокими якісними перетвореннями у всіх сферах суспільного життя – економічній, соціальній, політичній і духовній [12].

Постановка завдання. Метою статті встановлено формулювання концептуальних засад моделі всеосяжного економічного розвитку національної економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для реалізації стратегії економічного розвитку держави має бути сформована модель економічного розвитку як основне бачення процесів економічного розвитку регіонів і країни в цілому, яка має бути реалізована органами влади та місцевого самоврядування. Зазначимо, що конкретні умови співвідношення та взаємодія економічних факторів визначають особливості моделі економічного розвитку (ступінь досягнення мети, комплекс заходів щодо її досягнення).

Моделі економічного розвитку формуються на основі теоретичних закономірностей функціонування економічних об'єктів у ринковій системі. Конкретні умови (історичні, географічні, соціально-культурні) у різних країнах зумовлюють особливі співвідношення і взаємодію економічних та інших факторів, також ступінь досягнення економічних цілей, а звідси й особливості розвитку національних моделей [6].

Формування моделі економічного розвитку національної економіки країни має на меті не лише досягнення певного рівня економічного зростання економіки, а також отримання якісно нового стану економіки, ефективного використання її ресурсів, а також загального добробуту населення. А тому при побудові нової моделі важливо враховувати взаємозалежність понять

економічної теорії як «економічний розвиток» та «економічне зростання».

Економічне зростання розглядають як просте збільшення реального ВВП країни, яке відображає значно вужче коло зв'язків і відносин, ніж економічний розвиток. Економічне зростання є органічною складовою частиною економічного розвитку. Отже, економічне зростання відображає кількісний економічний розвиток, а економічний розвиток – якісне економічне зростання. Підкреслимо, що саме економічне зростання стає метою державної політики. Тому при розробці державної моделі розвитку національної економіки економічний розвиток не сприймають без економічного зростання.

Однак, зміст розвитку передбачає зміну системи взагалі, перехід від одного якісного стану до іншого. Тобто економічний розвиток є не просто розширенням виробництва, а його ускладненням, диференціацією продуктивних сил соціально-економічної системи, тобто національної економіки. Тому, коректним стає закладати саме сутність «економічного розвитку» при розробці національної економічної моделі.

У другій половині ХХ століття сформувалися різні теоретичні підходи до моделей економічного розвитку країн у ринкових умовах.

Варто підкреслити, що вони базувалися на еволюції економічного розвитку, в основу якої покладено сталість висхідного процесу економічного зростання упродовж тривалого часу, яке не підлягає тимчасовим, кон'юнктурним коливанням. Водночас, зростання суспільного виробництва стає тією прогресивною силою, що приводить економіку до порога самоорганізації – точки біфуркації, за якою настає стрибкоподібне якісне перетворення її структури. Якісний стрибок в економічному розвитку може посилити темпи економічного зростання і прискорити науково-технічний прогрес [16, с. 100].

До основних економічних теорій формування й функціонування моделей економічного розвитку національної економіки країн у період 50-х років ХХ століття та початку ХХІ століття відносять модель лінійних стадій розвитку (зростання), теорію структурних трансформацій, теорію зовнішньої залежності, неокласичну модель вільного ринку, теорію ендогенного зростання і теорію сталого (стійкого) розвитку (яка вважалася універсальною моделлю з 90-х років). Основні умови формування та передумови виникнення наведено у таблиці 1.

Теоретичні моделі отримали свій розвиток у типах моделей економічного зростання і розвитку. Типи моделей економічного розвитку національної економіки можна узагальнити за такими ознаками (табл. 2):

Для розробки чи адаптації моделі економічного розвитку національної економіки важливо оцінювати сучасні тенденції і закономірності соціально-

Таблиця 1

Економічні теорії (концепції) формування моделі економічного розвитку країн у II половині XX ст. – початку XXI ст.

Назва теорії	Період формування	Передумови виникнення	Умови формування та реалізації моделі
Теорія лінійних стадій розвитку (зростання)	50-60-ті роки	Перехід країн, що розвиваються соціалістичного типу до нового типу економік розвинутих країн на основі оптимального поєднання головних факторів виробництва й ефективного використання інвестицій, заощаджень та іноземної допомоги. Передумовою реалізації моделі є кількісні зміни економічного розвитку за рахунок високих загальних темпів економічного зростання	Модель базується на забезпеченні зростання за рахунок заощадження та інвестування частини ВВП. Реалізація концепції передбачає стадії економічного розвитку країни: традиційне суспільство, визрівання передумов для ривка, ривок для самопідтримуючого зростання, перехід до технологічної зрілості, ера масового споживання.
Теорія структурних трансформацій	70-ті роки	Вплив енергетичної та економічної криз на економіку розвинутих країн на суто кількісні критерії економічного розвитку національного господарства	Процес структурної трансформації передбачає посилення ролі промисловості у структурі національної економіки, що досягається шляхом поступового переходу надлишкової робочої сили аграрної сфери у галузі промислового виробництва.
Теорія зовнішньої залежності		Кількісні критерії екзогенного характеру економічного розвитку національного господарства. Політичний аспект економічного розвитку	Усунення асиметрії внутрішніх і зовнішніх факторів економічного зростання, залежності країн, що розвиваються, від економічної допомоги міжнародних фінансових організацій та колишніх метрополій. Це посилить розвиток країни.
Неокласична теорія моделі вільного ринку	80-ті роки	Економічний розвиток на основі вільних ринків, необхідності лібералізації економіки, зовнішньої відкритості національної економіки, приватизації власності, інституціональної перебудови	Створення сучасного ринкового середовища, широка приватизація, заохочення розвитку малого і середнього бізнесу, формування відкритої економіки, лібералізація зовнішньої торгівлі, стимулювання інвестування.
Теорія ендогенного зростання	80-90-ті роки	Посилення регулюючої ролі держави у господарських процесах	Орієнтація на внутрішні фактори господарського розвитку для забезпечення самовідтворення національних економічних систем.
Теорія сталого (стійкого) розвитку	90-ті роки – початок XXI ст.	Глобальна природно-господарська трансформація світової економіки.	Господарське зростання для гармонізації системи «людина-довкілля». Збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь

Джерело: сформовано автором

економічного розвитку країни. Це дає можливість визначити середовище, зокрема ендогенні та екзогенні фактори впливу на розвиток національної економіки, ресурси, джерела та майбутні імперативи реальної життєздатності розробленої моделі.

Відповідно до реалій української економіки розроблено низку концептуальних підходів до формування моделі економічного розвитку, які базувалися на положеннях як української, так і світової практики розробки національної економічної моделі. У таблиці 4 узагальнено концептуальні підходи моделей економічного розвитку адаптованих та закладених в основу програм і стратегій соціально-економічного розвитку України.

Концептуальні положення моделей економічного розвитку були покладені в основу стратегій

соціально-економічного розвитку України у різні періоди. Головною метою, однак, всіх моделей було відновлення господарської системи національної економіки, підвищення темпів економічного зростання за рахунок покращення макроекономічних показників та посилення ролі ринкових відносин. У таблиці 5 представлено результати впровадження концептуальних основ моделей економічного розвитку на державному рівні.

За показниками макроекономічного стану національної економіки на кінець періоду реалізації концепцій і моделей не було досягнуто запланованого рівня. Макроекономічна безрезультативність моделей економічного розвитку не єдине питання, яке має бути вирішено при формуванні нової моделі економічного розвитку. Тож, при побудові

Типи моделей економічного розвитку національної економіки країни

Ознака	Тип
<i>На базі економічного зростання</i>	
За типами економічного зростання	– стійкого; – наздоганяючого; – випереджаючого
За джерелами	– залежні; – автономні
За ефективністю	– репродуктивного розвитку; – екстенсивного розвитку; – інтенсивного розвитку; – інтенсивного науково-технічного розвитку
За походженням	– еволюційного; – революційного; – інволюційний
За способом вираження темпів зростання	– низхідного; – висхідного; – ініціюючого; – стагнаційного; – депресивного; – поступального; – зворотного
За ступенем вираження темпів зростання	– розміреного; – затухаючого; – акселераційного; – інерційного
За характером змін	– ламаного; – емерджентного; – інверсійного; – спіралеподібного; – циклічно-хвильового
<i>На базі структурних (якісних) перетворень</i>	
За природою факторів виробництва	– інноваційна; – інвестиційна; – інвестиційно-інноваційна; – «економіка знань»
За якістю розвитку	– конкурентоспроможної економіки; – сталого розвитку; – «розумного» зростання; – всеосяжного зростання

Джерело: доповнено автором

Таблиця 3

Динаміка основних показників економічного розвитку України за 2013-2016 роки (у % до попереднього року)

Роки	Індекси фізичного обсягу ВВП	Індекси ВВП на душу населення (грн)	Індекси промислової продукції	Індекси продукції сільського господарства	Індекси інвестицій в основний капітал
2013	104,3	103,5	95,7	113,3	88,9
2014	115,9	112,0	89,9	102,2	75,9
2015	138,9	129,0	87,0	95,2	98,3
2016	117,1	120,9	102,8	106,3	118,0

Примітка. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за IV квартал 2014р. та 2015-2016 рр. також без урахування частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: складено автором за даними [2; 7; 8; 9; 15]

моделі економічного розвитку національної економіки слід враховувати об'єктивні закономірності динамічних процесів соціально-економічної системи, ґрунтуватись на виваженій оцінці рушійних

сил (імперативів), джерел, ресурсів, факторів. Підкреслимо, що завдяки збалансованості концептуальної моделі на підставі врахування максимальної кількості найважливіших факторів різного

Концептуальні підходи моделей економічного розвитку національної економіки України

Модель	Концептуальні положення
Інноваційна модель економічного розвитку	Ключовим фактором економічного зростання визначено інновації й технології, а імперативом забезпечення розвитку є НТП. Важливими ресурсами є інвестиції в „людський” капітал і виробничі потужності, розвиток правової системи, стабільність макроекономічного та політичного середовища, незначна диференціація населення за доходами.
Інвестиційна модель економічного зростання	Базовим імперативом моделі є структурна трансформація економіки. Стратегічною метою визначено реалізацію державної політики, спрямованої на забезпечення структурної перебудови і зростання економіки на основі впровадження інновацій і технологій, а також утвердження України високотехнологічною державою.
Модель «економіки знань»	Домінуючим фактором економічного розвитку стають процеси накопичення і використання знань. У результаті запровадження знань разом з ефективним використанням природних ресурсів, капіталу і праці досягається перманентне зростання конкурентоспроможності національної економіки. Таким чином, має сформуватися національна система «економіки знань», де спеціалізовані і повсякденні знання стають джерелом зростання.
Модель прискороного економічного зростання	Переорієнтація соціально-економічних відносин в країні на досягнення якісних змін економічного зростання на основі інвестиційно-інноваційного технологічного оновлення і структурної модернізації національної економіки за рахунок високих темпів нарощування внутрішніх і зовнішніх інвестицій та випереджального розвитку наукомістких галузей і машинобудування.
Модель наздоганяючого економічного зростання	Досягнення високих темпів економічного зростання шляхом імпорту технологій та використання дешевої робочої сили, що визначає активність іноземних інвестицій в економіку країни. Орієнтація на стимулювання імпортозамісцувальних галузей національної економіки. Зростання продуктивності і ефективності виробництва в цих галузях, які використовують інновації і мають максимальний мультиплікативний ефект, зокрема сільське господарство, легка і харчова промисловість, сприятиме тривалому динамічному зростанню.
Модель структурно-інноваційного економічного зростання	Зростання національної економіки за рахунок інтенсивного технічного та технологічного оновлення виробництва. Орієнтація на соціально-економічний розвиток «шляхом європейської інтеграції», яка має замінити політику відновлювального зростання, що сприяє розвитку лише сировинноорієнтованих та експортоорієнтованих галузей національної економіки. Стратегія економічного розвитку на основі моделі має враховувати національні стратегічні цілі і пріоритети, глобальні тенденції та європейський вектор інтеграції України до світового співтовариства.
Модель сталого розвитку	Покладено принципи органічного поєднання економічної ефективності, соціальної справедливості та ресурсно-екологічної збалансованості для досягнення економічного зростання. Основним завданням організації соціально-економічної системи і суспільства є досягнення сучасної якості життя і забезпечення добробуту для майбутніх поколінь.
Модель конкурентоспроможної економіки	Стратегічною метою є підвищення конкурентоспроможності національної економіки через ліквідацію її критичного відставання від технологічно розвинутих країн і створення нової якості життя і праці, а також привабливого бізнес-середовища. Імперативами є якісні зміни в економіці за рахунок одночасного ефективного використання ресурсів: людського, виробничого і природного капіталу та забезпеченням більш високого рівня соціального розвитку.

Джерело: складено автором на основі теоретичних і практичних розробок [1; 3; 4; 5; 12; 17]

спрямування можна досягти життєздатності та результативності моделі.

У цілому минулі моделі передбачали досягнення економічного зростання шляхом зміни природно-господарської системи національної економіки, де основними продуктивними силами визначалися науково-технічний процес, капіталізація виробництва через лібералізацію зовнішньої торгівлі та іноземного інвестування, конкурентоспроможність експортоорієнтованих галузей тощо. Сучасний

соціально-економічний стан, який визначається низькими темпами макроекономічного зростання, залежності від міжнародних фінансово-кредитних організацій, внутрішньої міграції внаслідок бойових дій на території держави, пошквального міграції працездатного населення, вимагає нової концепції національної моделі економічного розвитку.

Вважаємо, що за таких умов розвитку української економіки найбільш оптимальною може стати модель всеосяжного розвитку на основі

Впровадження моделей економічного розвитку в Україні

Концептуальна модель	Українська модель в основі програм, стратегій економічного розвитку	Період реалізації програм, стратегій економічного розвитку	Запланований рівень ВВП	Річне зростання ВВП на кінець чинності програми, стратегії
Модель прискореного економічного зростання	Модель економіки «українського прориву»	2005-2011 рр.	Збільшення темпів реального ВВП до 12% до 2011 р.	5,5% на 2011 р.
Модель структурно-інноваційного економічного зростання	Модель економічного і соціального розвитку «шляхом європейської інтеграції»	2004-2015 рр.	Утримання щорічних темпів зростання ВВП на рівні 6% у 2015 р.	-9,8% на 2015 р.
Модель конкурентоспроможної економіки	Модель «заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»	2010-2014 рр.	Підвищення рівня ВВП за ПКС на душу населення від 27% відносно рівня ЄС у 2006 р. до не менше 40% у 2015 р.	-6,6% на 2014 р.
Модель сталого розвитку	Модель сталого розвитку	2015-2020 рр.	Підвищення рівня ВВП за ПКС на душу населення до 16 тис. дол. США	2,5% на 2017 р.

Джерело: сформовано й доповнено автором за матеріалами [2; 10; 13; 14; 16]

імперативів всеосяжного зростання й розвитку. Зазначимо, що концептуальні положення всеосяжного зростання стали основою Стратегії розвитку країн ЄС «Європа 2020» [13] і визначають два основних напрями програм для досягнення цього типу моделі економічного зростання:

1) сприяння зайнятості і навичок через модернізацію ринків праці шляхом сприяння мобільності трудових ресурсів і розвиток навичок протягом життя з метою збільшення їх участі у трудовому житті і досягнення кращої координації між попитом і пропозицією;

2) боротьба проти бідності спрямованої на забезпечення соціально-територіальної згуртованості з метою поширення переваг економічного зростання, створення робочих місць, можливості жити гідним життям і брати участь у суспільному розвитку.

На наш погляд, українська модель всеосяжного розвитку, враховуючи основні напрями досягнення типу моделі всеосяжного зростання країн ЄС у рамках європейської інтеграції, може базуватися на концептуальних засадах досягнення соціо-економічного ефекту через стійкий рівень добробуту суспільства за рахунок його рівномірної участі у створенні національного доходу та зворотного для кожного члена суспільства результату в можливості задоволення своїх потреб, зайнятості та безпечного людського розвитку.

Теоретичну модель всеосяжного розвитку для національної економіки України представлено на рисунку 1. Всеосяжний розвиток відображає й кількісні зміни національної економіки, які відображаються через всеосяжне зростання. Воно визначається як досягнення рівня розвитку економіки

з високим рівнем зайнятості працездатного населення, що забезпечує вирівнювання соціальних і територіальних відмінностей. Як нова модель економічного розвитку національної економіки всеосяжний розвиток має враховувати об'єктивні закономірності динамічних процесів соціально-економічної системи, ґрунтуватись на виваженій оцінці рушійних сил (імперативів), джерел, ресурсів, екзогенних й ендогенних факторів.

Висновки з проведеного дослідження. Визначено, що економічний розвиток є суспільним явищем незворотнім та спрямованим на якісні й кількісні зміни національної економіки. Національна економіка розглядається в аспекті розвитку визначається як динамічна складна соціально-економічна система, що саморозвивається. Економічний розвиток включає кількісні показники економічного зростання і якісні показники, що відображають рівень і якість життя.

Систематизовано економічні теорії і концепції формування моделі економічного розвитку у другій половині ХХ століття та початку ХХІ століття. В основу теоретичних теорій покладено еволюцію економічного розвитку, власне сталість висхідного процесу економічного зростання упродовж тривалого часу, яке не підлягає тимчасовим, кон'юнктурним коливанням.

На базі економічного зростання і структурних (якісних) перетворень згруповано типи моделей економічного розвитку національної економіки країни за такими ознаками: типи економічного зростання, джерела економічного зростання, ефективність, походження, способи вираження темпів зростання, ступінь вираження темпів зростання

Рис. 1. Теоретична модель всеосяжного розвитку для національної економіки України

Джерело: побудовано автором

тання, характер змін, природа факторів виробництва, якість розвитку.

Аналіз сучасного соціально-економічного стану національної економіки України зумовлює необхідність оптимального поєднання факторів економічного зростання, джерел фінансування та імперативів соціально-економічного розвитку економіки України при розробці нової моделі економічного розвитку. Також необхідності формування

такої національної моделі економічного розвитку та на її основі розробки і реалізації концепцій, програм і стратегій. Українська та зарубіжна практика впровадження національних економічних моделей дозволила узагальнити концептуальні підходи моделей економічного розвитку адаптованих та закладених в основу програм і стратегій соціально-економічного розвитку України. Так, в Україні чинними стали концептуальні положення

моделей прискореного економічного зростання, структурно-інноваційного економічного зростання, конкурентоспроможної економіки та сталого розвитку, які зайшли свою практичну реалізацію у державних програмах і стратегіях економічного розвитку.

Визначено зміст всеосяжного розвитку, який відображає й кількісні зміни національної економіки, які відображаються через всеосяжне зростання. Воно визначається як досягнення рівня розвитку економіки з високим рівнем зайнятості працездатного населення, що забезпечує вирівнювання соціальних і територіальних відмінностей. Як нова модель економічного розвитку національної економіки всеосяжний розвиток має враховувати об'єктивні закономірності динамічних процесів соціально-економічної системи, ґрунтуватись на виваженій оцінці рушійних сил (імперативів), джерел, ресурсів, екзогенних й ендегенних факторів. Концептуальні засади моделі всеосяжного економічного розвитку національної економіки України в комплексі формують підґрунтя для вдосконалення державної стратегії економічного розвитку України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Безчасний Л., Мельник В. Інноваційна модель економічного розвитку України // Журнал європейської економіки. 2003. № 3. С. 303–315.
2. Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>.
3. Вожжов А. П., Черемісінова Д. В. Передумови і перспективи „наздоганяючого” розвитку України // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2011. № 1(52). С. 14-20.
4. Гальчинский А. Становление инвестиционной модели экономического роста Украины // Экономика Украины. 2004. № 6. С. 4–11.
5. Глобальна перспектива і сталий розвиток: (Системні маркетинг. дослідж.) / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко. Київ: МАУП, 2005. 492 с.
6. Джаман М. О. Теорія економіки регіонів. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 384 с.
7. Індеси капітальних інвестицій за видами економічної діяльності / Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_ed/iki_ed_u/arh_ikedvp_u.html.
8. Індеси промислової продукції в Україні у 2010-2016 роках / Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/pr/ipp/ipp_u/ipp_u14.htm.
9. Індеси сільськогосподарської продукції / Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/iosv_u.html.
10. Концепція державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки на 2007-2011 роки. Київ, 2007. / Наук. ред. д е. н. І. В. Крючкова. URL: <http://iee.org.ua/ru/pub/p85>.
11. Криштоф Н.С. Трансформація економічної моделі розвитку як науково-практична проблема державного управління // Державне управління: теорія та практика. 2015. № 1. С. 4-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2015_1_3.
12. Міщук О. В. Теоретичні аспекти формування моделей економічного розвитку // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2013. Т. 18. Вип. 3/2. С. 135-138.
13. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
14. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Указ Президента України № n0004100-10 від 02.06.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004100-10/>.
15. Соціально-економічне становище України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/soc_ek/2016/arh_2016_u.htm.
16. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції” / Авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін. Київ: ІВЦ Держкомстату України, 2004. 416 с.
17. Федулова Л. Технологическое развитие экономики // Экономика Украины. 2006. № 5. С. 4–10. № 6. С. 4–11.
18. Червяков І. М. Економічний розвиток, економічне зростання і фактори, які стримують економічне зростання України // Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 6. С. 99-102.